

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Samenwerkingsverbanden en de GDI

Adviesgroep IV
10 maart 2017

Wim Bakkeren

Agenda

1. Presentatie
Samenwerkingsverbanden en de GDI
2. Gesprek
Samenwerking is het nieuwe normaal ->
betekenis voor de GEMMA en KING en VNG?

1. SAMENWERKINGSVERBANDEN EN DE GDI

Programma DA2020 -> Cluster GDI

DA2020 ondersteunt gemeenten bij (digitale) dienstverlening

1. Open en transparant in de participatiesamenleving
2. Werken als één efficiënte overheid
3. Massaal digitaal, maatwerk lokaal

2. Werken als één efficiënte overheid

Gemeenten ondersteunen bij invoering en gebruik van GDI

Cluster GDI

- Beïnvloeden van (door)ontwikkeling GDI (onder regie VNG)
- Onderzoeken implementeerbaarheid en bruikbaarheid GDI
- Stimuleren & ondersteunen aansluiting, invoering en gebruik GDI

Gemeenten nemen actief invloed op en maken van nature gebruik van GDI!

Samenwerkingsverbanden en de GDI

Project binnen het Cluster GDI van DA2020

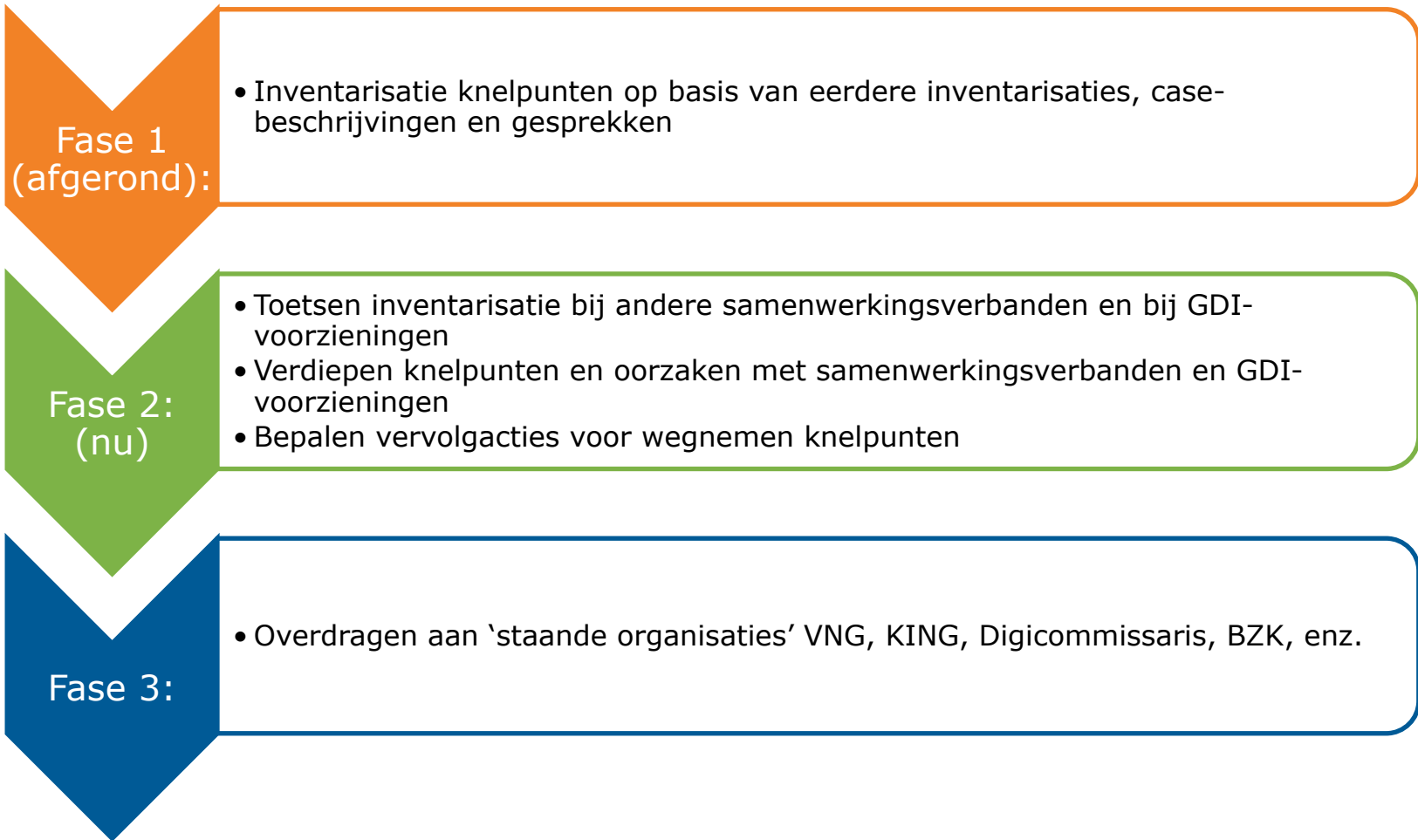
Verkent de knelpunten die gemeentelijke samenwerkingsverbanden ondervinden bij het gebruik van de GDI

Het doel is om deze knelpunten weg te nemen

De verwachting is dat dit vooral beïnvloeding van de ontwikkeling van de GDI en van gemeentelijke software zal vragen

Deze beïnvloeding vraagt betrokkenheid van VNG, KING en de Digicommissaris en de beleidseigenaren en beheerders van de GDI

Aanpak

Bronnen

Dimpact
Drechtsteden
Equalit

Woerden – Oudewater
Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk
Gemeente Apeldoorn
Cuijk, Grave, Mill en St. Hubert
Uden

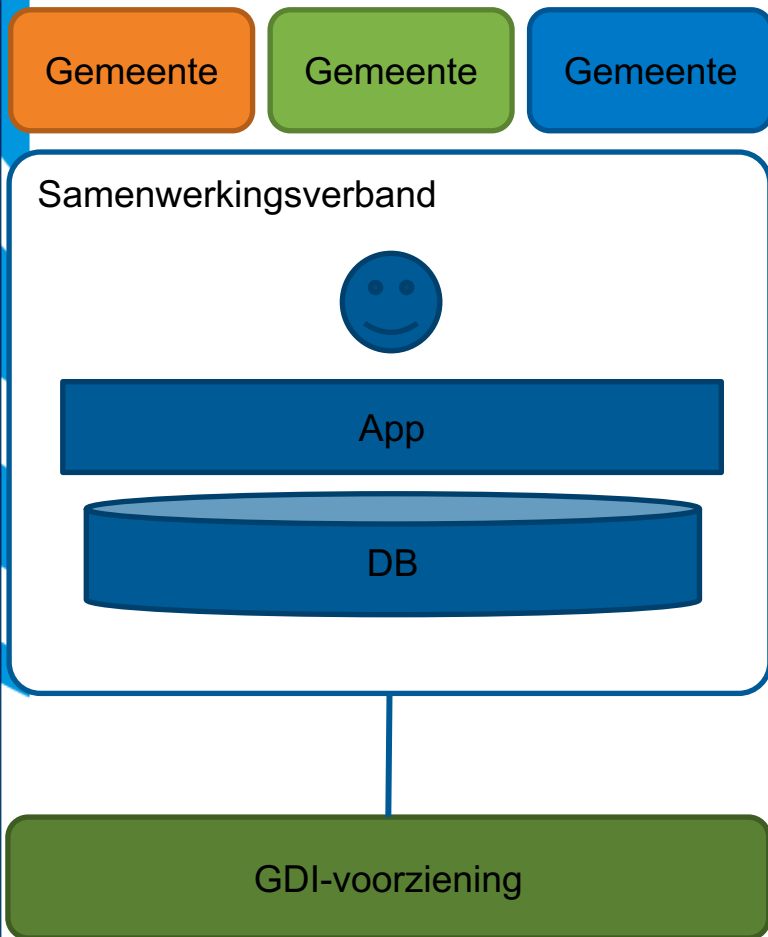
JustID
RVO

Essentie van de knelpunten

Gewenst

versus

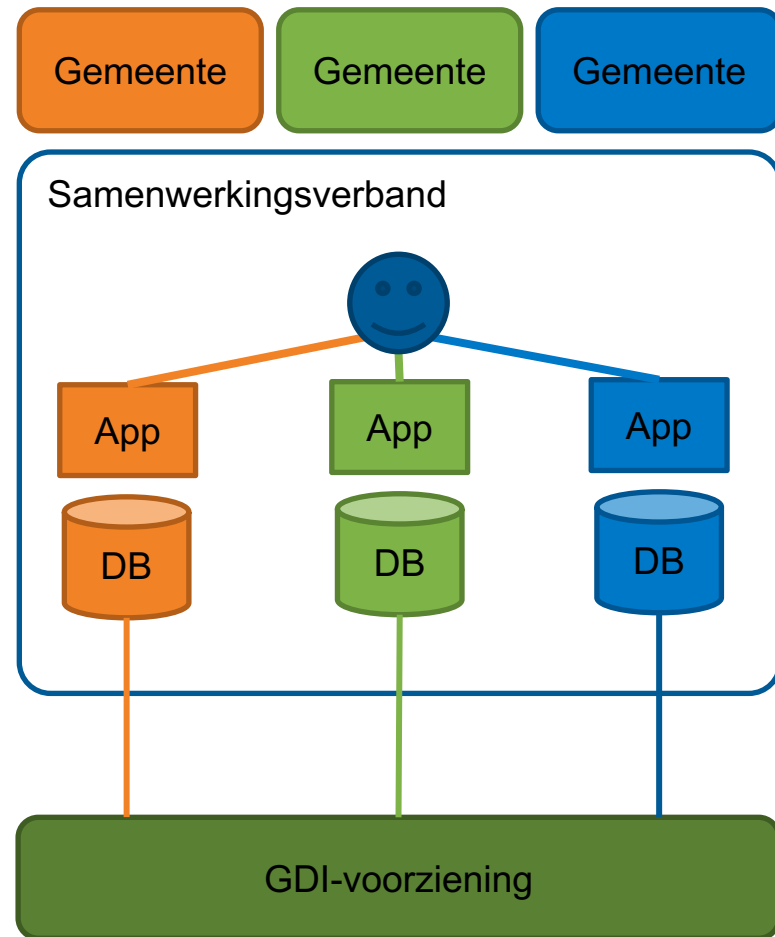
Praktijk

Verantwoordelijk

Uitvoering

IT-
ondersteuning

Samenvatting

Bij samenwerking is verantwoordelijkheid, uitvoering en/of IT-ondersteuning bij verschillende organisaties belegd

Uitgangspunt bij GDI-voorzieningen is vaak dat deze drie rollen bij één en dezelfde organisatie liggen: de aansluitende partij

Idem bij gemeentelijke software

Er zijn 'handige' en 'onhandige' juridische samenwerkingsvormen

Samenwerking wordt ook elders 'over het hoofd gezien': niet direct vertegenwoordigd bij VNG en in GDI-gremia

Gevolgen

1. Hoge initiële en beheerkosten IT-voorzieningen en veel audits
2. Complexe IT-infrastructuren
  - Gescheiden aansluitingen, veel OINs, PKIoverheid-certificaten
  - Meervoudig opvragen en opslaan gegevens
3. Complexe juridische constructies
4. Suboptimale dienstverlening aan inwoners
  - Baliebezoeker eerst vragen waar deze woont
5. Suboptimale gebruikerservaringen medewerkers
  - In- en uitloggen per verantwoordelijke gemeente

Voordelen van samenwerking niet volledig gerealiseerd!

Onrechtmatig handelen!

Knelpunten en oorzaken

Grootste knelpunten

- A. Compartimentering van gegevens
- B. Veelvoud aan aansluitingen
- C. Binnen- vs buitengemeentelijk gebruik
- D. Onduidelijkheid doelbinding
- E. Samenwerking in oprichting niet erkend

Belangrijkste oorzaken

- GDI-voorzieningen
  - Verantwoordelijke moet aansluiten ipv uitvoerder
  - Onderscheid binnen- en buitengemeentelijk gebruik BRP
  - Niet-uniforme aansluitvoorwaarden
- Gemeentelijke software
  - Geen ondersteuning 'multi-organisatie'
  - Vereist eigen netwerk-adapter
- Juridische vorm samenwerking
  - Delegatie vs mandatering
  - Wel of geen rechtspersoonlijkheid
  - In oprichting heeft geen status

A. Compartimentering gegevens

Belemmering: Basisregistraties eisen dat lokale gegevensverzamelingen gescheiden zijn per gemeente

Gevolgen

- Dezelfde gegevens meerdere keren opvragen en meerdere keren gescheiden opslaan
- Iedere deelnemende gemeente een eigen aansluiting en eigen gegevens
- Beperkt mogelijkheden en voordelen van een gezamenlijk gegevensmagazijn

GDI-voorzieningen: BRP, HR, BAG, BGT, BRK en WOZ

Oorzaken

- Eisen uit doelbinding en autorisatie en bestuurlijke verantwoordelijkheid
- Gekozen samenwerkingsvorm
- Beperkingen van gemeentelijke software

Bereik

- Ook andere samenwerkingsverbanden
- Mogelijk ook bij andere landelijke registraties met vertrouwelijke gegevens

B. Een veelvoud aan aansluitingen

Belemmering: Een veelvoud aan aansluitingen op GDI-voorzieningen

Gevolgen

- veel PKIoverheid-certificaten, veel OINs, veel overeenkomsten en veel audits
- complexe inrichtingen en hoge beheer- en exploitatielasten
- door complexiteit en gedoogconstructies niet voldoen aan wet- en regelgeving

GDI-voorzieningen: BRP, HR, BGT, BAG, BRK en WOZ, DigiD, eHerkenning, Mijn Overheid Berichtenbox en Lopende Zaken

Oorzaken

- Voorzieningen vereisen een aansluiting per deelnemende gemeente
- Voorzieningen vereisen een certificaat specifiek voor die voorziening
- Voorzieningen niet te benaderen via Gemnet en/of
- Gemeentelijke applicaties vereisen een eigen aansluiting en certificaat
- Samenwerkingsvorm, bijv. wel of geen eigen rechtspersoonlijkheid

Bereik

- Ook andere landelijke voorzieningen, zoals Suwinet en GGk
- Ook individuele gemeenten

C. Binnen- vs buitengemeentelijk

Belemmering: Onderscheid binnen- en buitengemeentelijk gebruik BRP

Gevolgen

- buitengemeentelijk gebruik vraagt een andere inrichting dan binnengemeentelijk gebruik
- voor binnengemeentelijk gebruik de lokale BRP van de deelnemende gemeenten ontsluiten
- een persoon dient eerst gevraagd moet worden waar deze woont, voordat via de juiste weg zijn of haar gegevens opgevraagd kunnen worden

GDI-voorzieningen: BRP

Oorzaken: voorwaarden voor het gebruik van de BRP

Bereik

Ook bij individuele gemeenten?

Niet bij andersoortige samenwerkingsverbanden

D. Onduidelijkheid over doelbinding

Belemmering: onduidelijkheid en interpretatieverschillen over het gebruik van BRP-gegevens door samenwerkingsverbanden en daarvoor benodigde doelbinding

Gevolgen

- Discussies, bijv. tussen burgerzaken en samenwerkingsverbanden
- Suboptimale dienstverlening door afwezigheid gegevens

GDI-voorzieningen: BRP. Mogelijk ook andere basisregistraties met vertrouwelijke gegevens.

Oorzaken

Complexe wet en regelgeving -> onduidelijkheid en interpretatieverschillen

Bereik

- Mogelijk ook individuele gemeenten
- Andersoortige samenwerkingsverbanden

E. Samenwerking in oprichting

Belemmering: samenwerking in oprichting niet in te schrijven in Handelsregister

Gevolgen

- geen OIN, PKIo-certificaten
- geen aansluiting op landelijke voorzieningen en geen autorisaties
- migratie IT kan pas beginnen nadat samenwerking een feit is
- idem voor contracten, bankrekeningen e.d.

GDI-voorzieningen: allemaal (die een aansluiting vereisen)

Oorzaken

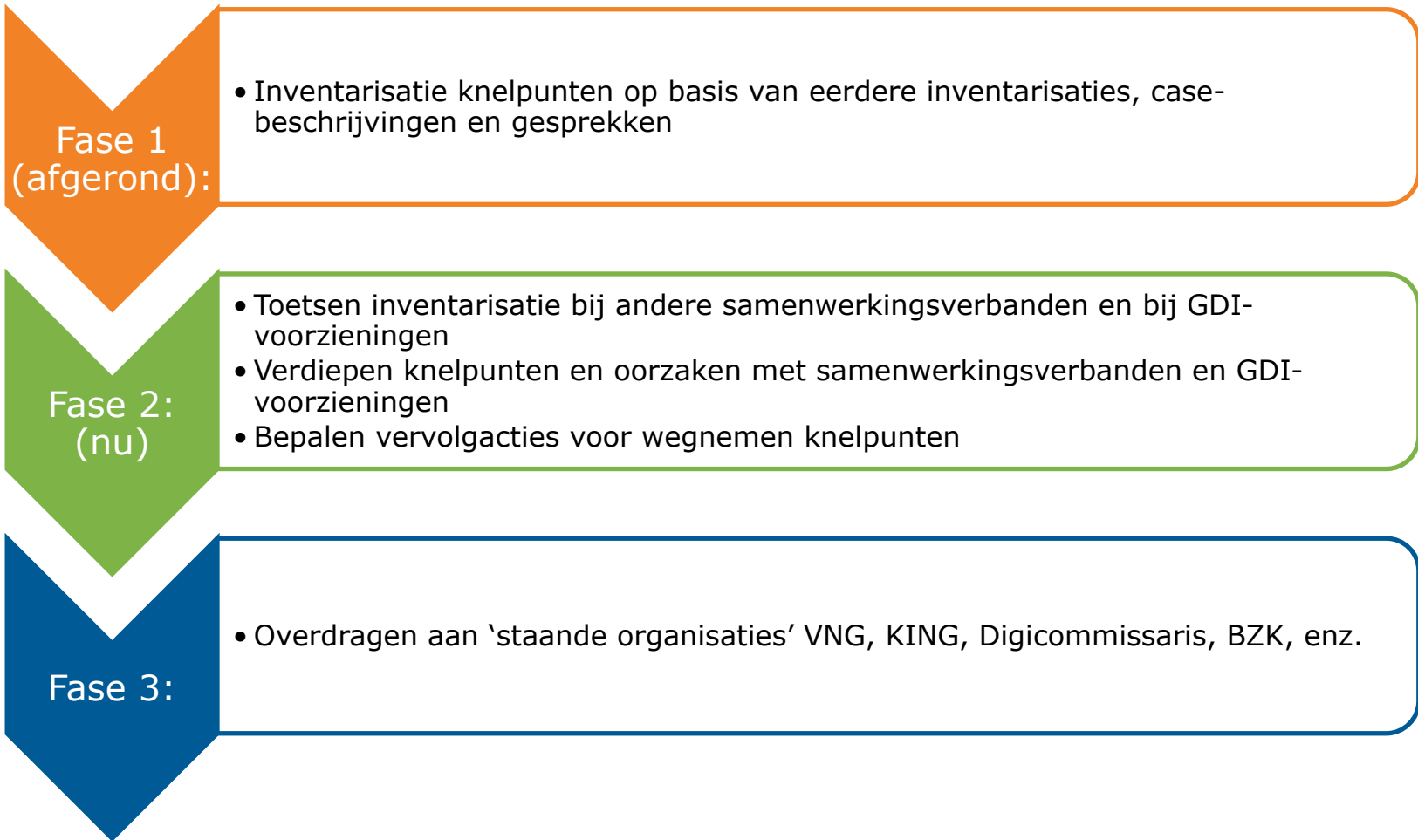
- Geen inschrijving in Handelsregister
- BRP beoordeelt samenwerking pas als deze is ingericht

Bereik

Ook voor bestuurlijke fusies in voorbereiding

Vervolg

Focus op gegevens en aansluitingen!

Acties richting GDI

Benodigde verbeteringen

- A. Eén aansluiting: één uitvoerder namens meer verantwoordelijken
- B. Uniforme aansluitvoorwaarden (bijv. hergebruik PKIoverheid-certificaat)
- C. Beperking auditlast (via ENSIA)

Acties

1. Aanpassen aansluitvoorwaarden GDI-voorzieningen (VNG, KING, Digicommissaris, eigenaren en beheerders GDI)
2. Voorbereiden wijzigingen wet- en regelgeving, waar nodig (VNG, Digicommissaris, eigenaren GDI)
3. ENSIA beproeven bij samenwerkingsverbanden en aanpassen o.b.v. uitkomsten (ENSIA-programma)
4. Aansluiting BRP o.b.v. onevenredige inspanning (VNG, KING-Operatie BRP, RvIG)
5. Beproeving nieuw OIN-stelsel (DA2020, Logius)

Acties richting softwareleveranciers

Benodigde verbeteringen

- A. Eén database en applicatie per samenwerkingsverband met ondersteuning voor 'multi-organisatie' en voor onderscheid verantwoordelijke en uitvoerende
- B. Hergebruik centrale netwerkadapter in infrastructuur samenwerkingsverband door applicaties

Acties

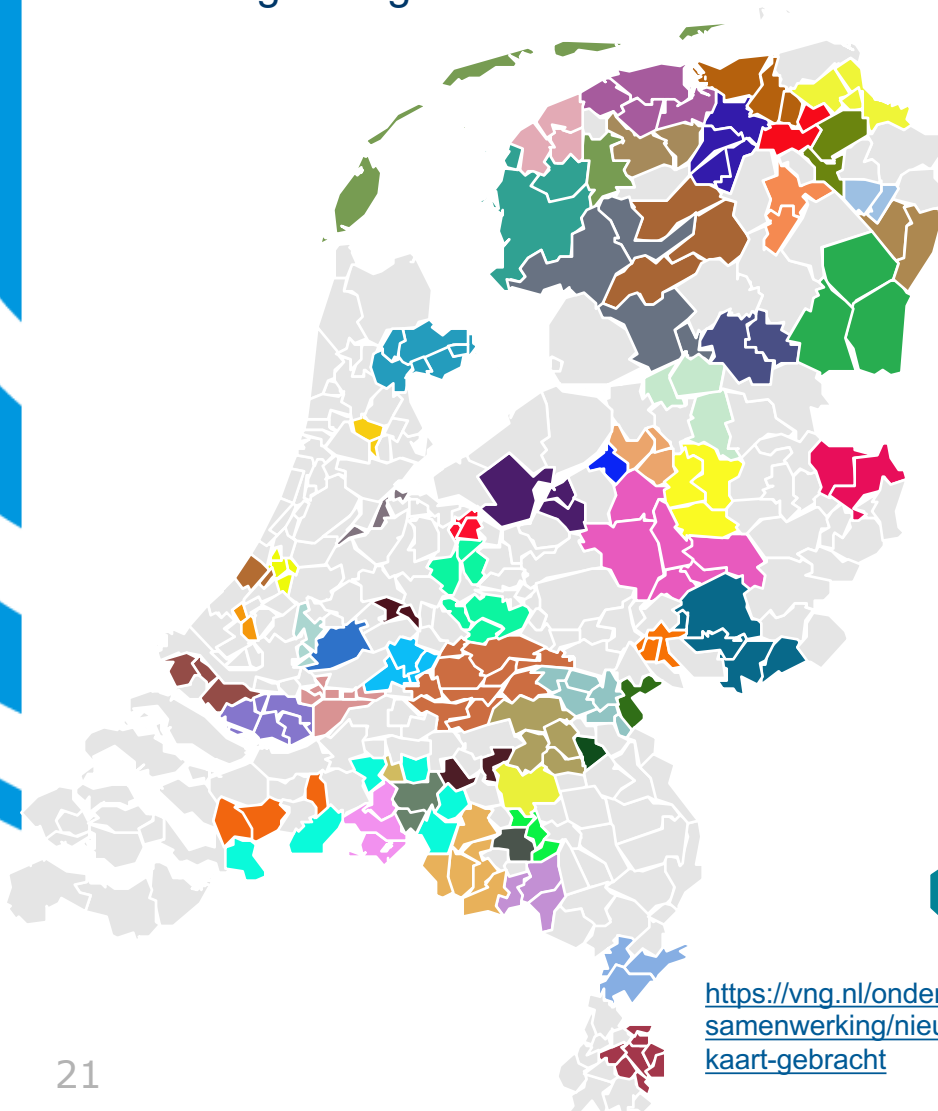
1. Bundeling behoeften samenwerkingsverbanden en afspraken met leveranciers (KING Leveranciersmanagement)
2. Ondersteuning samenwerking als kenmerk in softwarecatalogus (KING GEMMA)
3. Ondersteuning samenwerking in 'model requirements' voor inkoop gemeentelijke software (KING GEMMA / KING GIBIT)

2. SAMENWERKING IS HET NIEUWE NORMAAL

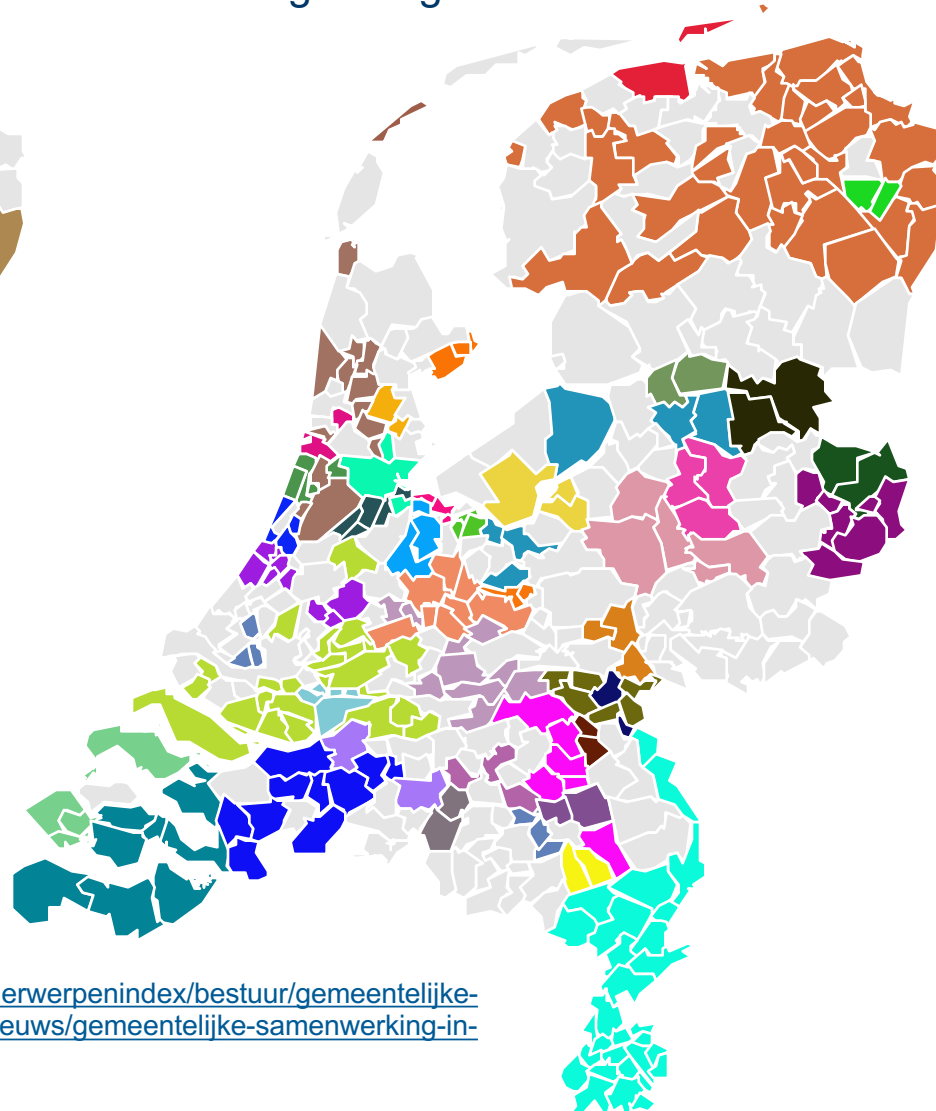
Samenwerkingen

ICT 63 samenwerkingsverbanden
Ong. 190 gemeenten

Belastingen

46 samenwerkingsverbanden
Ong. 250 gemeenten

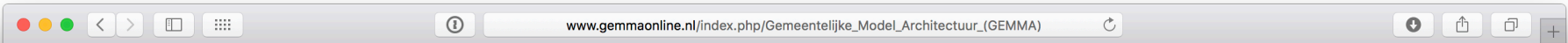

<https://vng.nl/onderwerpenindex/bestuur/gemeentelijke-samenwerking/nieuws/gemeentelijke-samenwerking-in-kaart-gebracht>

Samenwerking is het nieuwe normaal

1. Wat betekent dat voor de GEMMA?
2. Wat betekent dat voor KING en VNG?

Samenwerkingsverbanden?

GEMMA Online

Welkom op de co-creatie en publicatieomgeving voor GEMMA

Deze omgeving is voor iedereen die zich bezighoudt met GEMMA van gemeenteambtenaren tot leveranciers en medewerkers van KING. Het doel is om met elkaar kennis en informatie te delen, om samen te werken (in co-creatie) aan het doorontwikkelen en verbeteren van gemeentelijke standaarden en de GEMMA.

Thema's

- [Bewegingen in Sociaal Domein](#)
- [Gegevensmanagement](#)
- [Informatie- en archiefbeheer](#)
- [Locatie en GEO](#)
- [Omgevingswet](#)
- [Privacy & Informatiebeveiliging](#)
- [Samen organiseren](#)
- [Werken onder architectuur](#)
- [Zaakgericht werken](#)

Architectuur

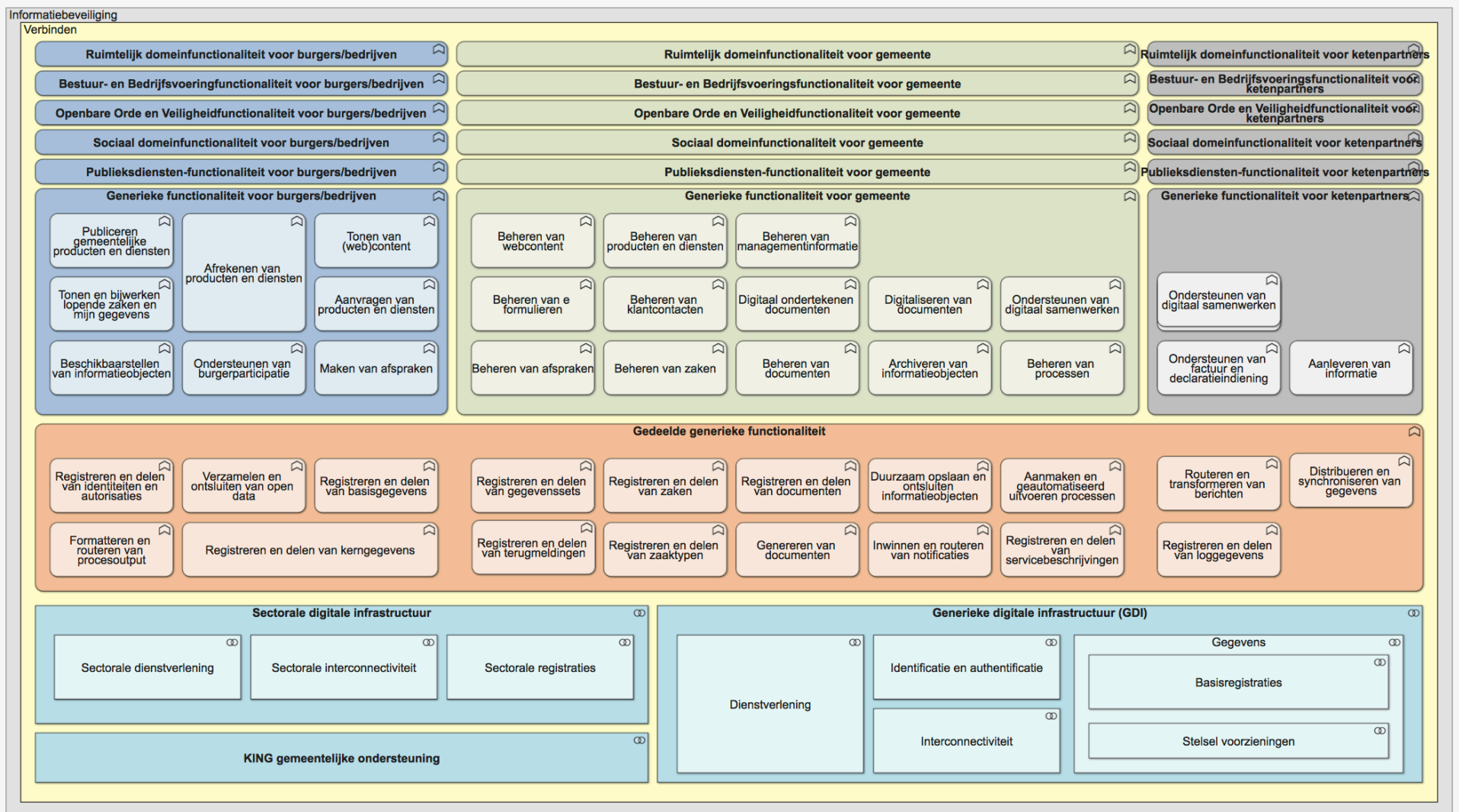
- [GEMMA Architectuur](#)
- [Architectuurprincipes](#)
- [Bedrijfsarchitectuur](#)
- [Informatie- en applicatiearchitectuur](#)
- [Gegevens- en berichtenarchitectuur](#)
- [Technische architectuur](#)
- [Domeinarchitecturen](#)
- [Katernen](#)

Samenwerken

- [KING Overleggroepen](#)
- [Discussieplatform KING Gemeenten](#)
- [Denk mee met GEMMA](#)

Open 'www.gemmaonline.nl/index.php/Bestand:E-government.jpg' in een nieuw tabblad

Samenwerkingsverbanden?

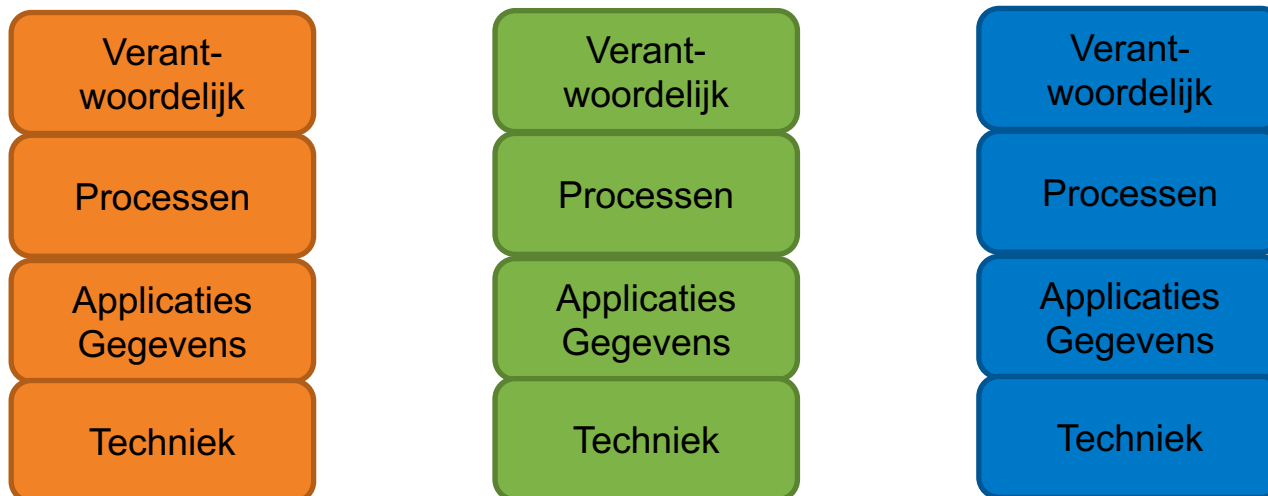

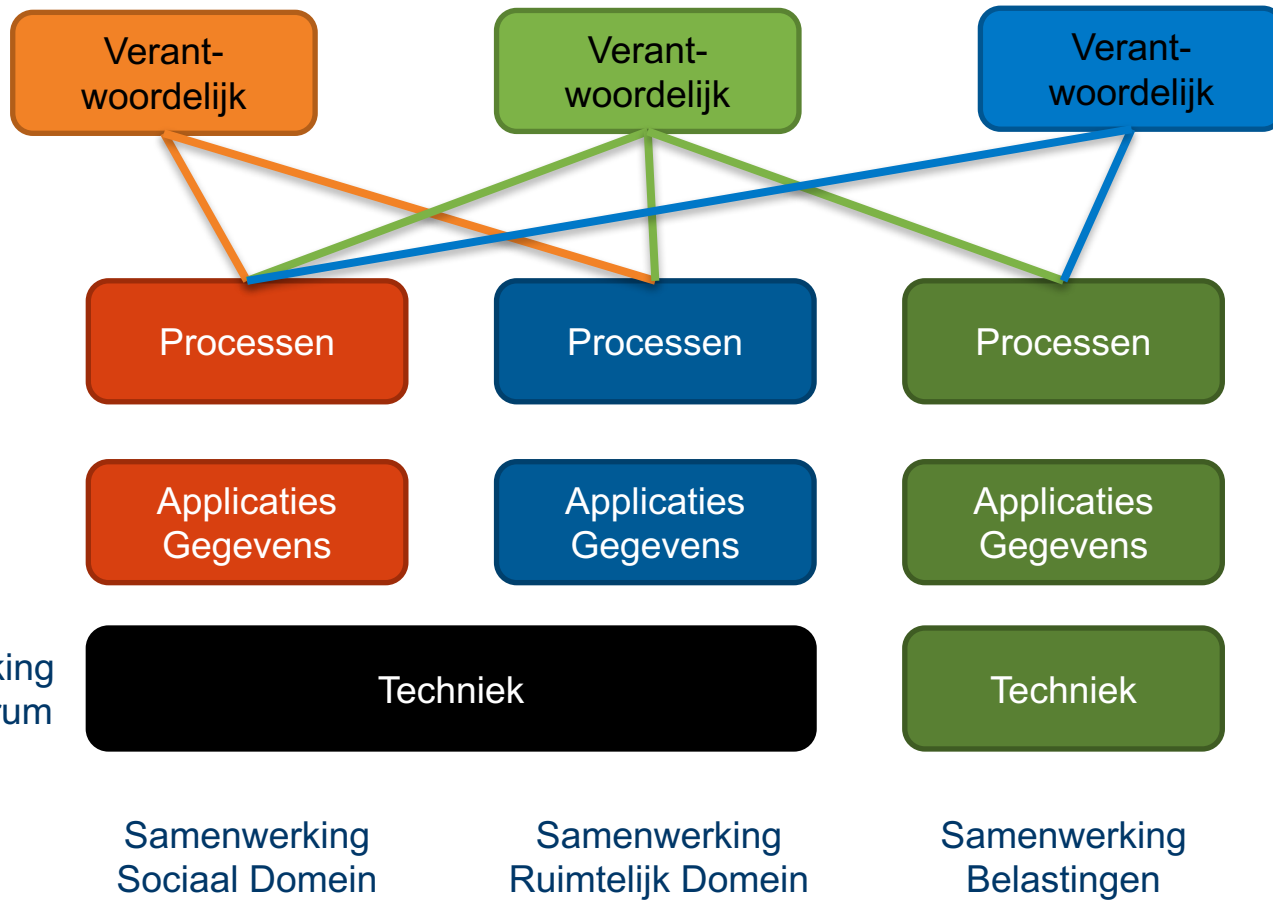
Stelling 1

GEMMA biedt geen handvatten voor regionale samenwerking!

GEMMA gaat, net als de GDI en softwareleveranciers, uit van het model dat verantwoordelijkheid, uitvoeringsprocessen, IV en IT één integrale kolom per gemeente vormen

De praktijk

Samenwerking
 Rekencentrum

Nogmaals stelling 1

GEMMA biedt geen handvatten voor regionale samenwerking

GEMMA gaat, net als de GDI en software, uit van het model dat verantwoordelijkheid, uitvoeringsprocessen, IV en IT één integrale kolom per gemeente vormen

Wat te doen?

Stelling 2

Individuele gemeenten en landelijke ontwikkelingen staan volop in de aandacht!

- Landelijke ontwikkelingen zoals decentralisaties, DA2020, GDI, Samen organiseren, GGI, GIBIT, Telefonie, Collectiviteit, Omgevingswet.

Regionale samenwerking niet!

Regionale samenwerking zou standaard onderdeel van het portfolio van VNG en KING moeten zijn!

Wat te doen?

**KWALITEITS
INSTITUUT
NEDERLANDSE
GEMEENTEN**

Wim Bakkeren

Projectleider Samenwerkingsverbanden en de GDI
Programma Digitale Agenda 2020

M +31 681 132 313

E WIM.BAKKEREN@KINGGEMEENTEN.NL